

Prof. PhDr. RNDr. Igor Hrušovský

* 14.4.1907

+ 18.7.1978

Rektor SU 1950-53

O obraze:

olej na plátne,
autor: akad. maliar Ladislav Emický,
umiestnenie: Rektorská sieň, majetok UK

- 1925 – Druhé české reálné gymnázium v Prahe II.
Vysokoškolské vzdelanie – PRIF UK v Prahe (1930 – RNDr.),
FIF UK Bratislava (1936 – PhDr.)
1934 – Vyššia skúška knižníka v Prahe
- 1931 – 1935 koncipista Univerzitnej knižnice v Bratislave
- 1935 – 1945 komisár a radca archívnej a knižníckej služby Univerzitnej knižnice v Bratislave
- 1945– 1946 riaditeľ Univerzitnej knižnice v Bratislave
- 1945 – zástupca povereníka školstva SNR
- 1945 – 1946 súkromný docent filozofie FIF SU
- 1946 – 1966 mimoriadny profesor filozofie FIF SU (UK)
- 1946 – 1953 interný riaditeľ Filozofického ústavu SAVU
- 1948 – 1950 riaditeľ Filozofického seminára FIF SU
- 1950 – 1955 vedúci Katedry dejín filozofie FIF SU (UK)
- 1950/51 – 1952/53 rektor SU (do 30.9.53)
- 1953 – 1959 externý riaditeľ Filozofického ústavu SAV
- 1956 – 1960 vedúci Katedry historického a dialektického materializmu FIF UK
- 1966 – 1976/77 riadny profesor filozofie FIF UK
- 1974 – 1978 pracovník Ústavu filozofie SAV
- 1952 – člen korešpondent SAV
- 1953 – akademik SAV (23.6.1953)
- 1956 – DrSc.
- 1959 – Dr. h. c. Univerzity Martina Luthera v Halle -Wittenbergu
- 1965 – akademik SAV

Popredný predstaviteľ slovenskej filozofie, vedec a významná osobnosť kultúrneho života Slovenska. Vychoval generácie slovenských filozofov a pedagógov. Vo svojich prácach sa zamerával na riešenie viacerých okruhov otázok filozofie, prírodných a spoločenských vied. Spracoval širokú škálu filozofickej problematiky na dialekticko-štruktúrálnej platforme, či už išlo o objasňovanie kritérií klasifikácie vied, vzťahy vedy a filozofie, otázok bytia a podstaty, kauzálneho a dialektického determinizmu, teoretické a metodologické otázky prírodných vied až po otázky axiologickej povahy. Ako erudovaný prírodovedec sa zaoberal najnovšími objavmi vo fyzike a v chémii a skúmal ich vzťah k filozofii a k logike. Popri vedeckej a pedagogickej práci bol aktívny aj pri zakladaní viacerých vedeckých spoločností a inštitúcií, ako Vedeckej syntézy v Bratislave (1937), Umeleckej a vedeckej rady (1947) a SAV (1953).

Publikácia (výber)

- Povaha rozumových funkcií (1931)
- Autogenéza (1933)
- Biologické a sociálne podmienky pokroku (1933)
- SSSR dnes (1934)
- Invencia a vývoj (1935)
- Rasizmus (1935)
- O čo je dialektický materializmus (1938)
- Teória vedy (1941)
- Vývin vedeckého myslenia (1942)
- Francis Bacon a rozkvet anglickej filozofie (1945)
- Kritika intuitívneho realizmu (1945)
- Engels ako filozof (1946)

- G.W. Leibnitz (1946)
- Losského teória pravdy (1946)
- Problémy noetiky (1948)
- Filozofia triedneho vývinu (1949)
- Dialektika spoločenského vývinu (1949)
- O socialistickú filozofiu a kultúru (1949)
- J. V. Stalin (1949)
- Filozofia v dejinách triednych zápasov (1952)
- Niektoré otázky gnozeológie (1953)
- Proti objektivizmu vo vede (1954)
- Tri kapitoly z filozofických základov spoločenských vied (1954)
- Filozofia a veda (1955)
- Problematika najnovšieho vývinu našej filozofie (1955)
- Kapitoly z dejín slovenskej filozofie (spoluautor, 1956)
- Prehľad dejín slovenskej filozofie (1956)
- Tri iniciatívy v dejinách filozofie (1959)
- Z minulosti a súčasnosti filozofie (1961)
- Problémy, portréty, retrospektívy (1965)
- Strukturation und Apperzeption des Konkreten (1968)
- Kapitoly z teórie vedy (1968)
- Immanente Gesetzmäßigkeiten der Strukturation (1968)
- Bytie a podstata (1968)
- K dialektike umeleckého novátorstva (1968)
- Imanentné zákonitosti štruktúracie (1968)
- Integrita tvorby a prekonávanie odcudzenia (1968)
- O dialektike slobody (1968)
- Probleme der Philosophie (1970)
- Problémy filozofie (1970)
- Dialektika bytia a kultúry (1974)
- Monológy a dialógy (1980)

Členstvo vo vedeckých spoločnostiach a odborných komisiách

Predseda Univerzitnej knižničnej komisie SU, **predseda** Filozofického ústavu SAVU, **predseda** spolku Vedecká syntéza v Bratislave, **predseda** Slovenského ústredného výboru Československej spoločnosti pre šírenie politických a vedeckých poznatkov, **predseda** Štátneho výboru pre vysoké školy, **predseda** Sekcie spoločenských vied SAV, **predseda** Filozofickej spoločnosti SAV, **podpredseda** SAV, **spoluautor a hlavný redaktor** desa zväzkovej Antológie z diel svetových filozofov, **zakladateľ a hlavný redaktor** Filozofického časopisu SAV, **člen** Sociétés internationales pour les études des civilisations v Salzburgu, **člen** Umeleckej a vedeckej rady, **člen** Skúšobnej komisie pre učiteľstvo na stredných školách, **člen** komisie pre reformu štúdií pri FIF SU, **člen** Správneho zboru SAVU, **člen** prípravného výboru pre vybudovanie SAV, **člen** Vedeckého kolégia SAV a SAV pre filozofiu, **člen** Vedeckého kolégia SAV pre vedy o spoločnosti, **člen** komisie pre filozoficko-metodologické semináre pri SAV, **redaktor** časopisov Philosophica Slovaca, Otázky marxistickej filozofie, Filozofia.

Vyznamenania

- Národná cena SNR za vedu
- Zlatá medaila UK
- Rad práce
- laureát Národnej ceny
- Štátna cena SSR
- Zlatá medaila SAV
- Zlatá plaketa SAV F. Palackého "Za zásluhy v spoločenských vedách"
- Strieborná plaketa SAV "Za zásluhy o vedu a ľudstvo"

Pramene a bibliografia

- AUK, fond Učiteľstva UK, kart. 72.
- AFIF UK, Osobný spis I. Hrušovského
- AUK, fond Rigorózne spisy, šk. r. 1935/36, . 2160/148
- Soznam osôb, ústavov a prednášok. Zimný semester študijného roku 1946-47 (okrem SOÚP). Bratislava 1946 s. 29.
- SOÚP, zimný semester 1948/49. Bratislava 1948, s. 33-34.
- Univerzita Komenského v Bratislave 1945-1955. Bratislava 1957, s. 321-322.
- Dolan, O.: Univerzita Komenského. Prehľad profesorov 1919-1966. Prehľad pracovníkov 1919-1948. Bratislava 1968, s. 95, 225.
- 50 rokov Univerzity Komenského. Vydané pri príležitosti 50. Výročia založenia Univerzity Komenského v Bratislave. Bratislava 1969, s. 325, 332, 334.
- Slovenská akadémia vied 1953-1973. Bratislava 1973, s.22, 39, 61-68, 98, 108.
- Univerzita Komenského v Bratislave. Celonárodné oslavy polstoročnice Univerzity Komenského v Bratislave a politisícročia Academie Istropolitany. Bratislava 1974, s. 318.
-

- Zoznam prednášok, pracovísk a pracovníkov na Filozofickej fakulte UK na školský rok 1976/77. Bratislava 1976, s. 149, 162.
- Encyklopédia Slovenska. Bratislava 1978, zv. II. s. 338-339.
- Správy SAV, 1978 (ro . XIV.), . 10.
- Slovenský biografický slovník (od roku 833 do roku 1990). Martin 1987, II. zv. s. 419-421.